ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΙΚΕΤΙΔΕΣ

μετάφραση : Κ. Χ. ΜΥΡΗΣ

ΙΚΕΤΙΔΕΣ

ΧΟΡΟΣ ΔΑΝΑΙΔΩΝ

'Ο θεός τῆς προσφυγιᾶς νά δεῖ μέ σπλάχνος
τ'ἄρμενό μας πού σήκωσε πανιά
ἀπό τ'ἀμμουδερά τοῦ Νείλου τά σαγόνια.

Φεύγουμε ἀφήνοντας πίσω
γῆ θεϊκή, τῆς Συρίας γειτόνισα·
φωνή λαοῦ γιά φόνου κρίμα
δέ μᾶς στέλνει σ'ἐξορία
ἀλλά φόβος ἀντρῶν συγγενῶν,
μόλεμα, γάμος βρώμικος
μέ τά παιδιά τοῦ Αἰγύπτου.

'Ο πατέρας Δαναός, ἡ κεφαλή μας
στῆς ἀνταρσίας τήν ἀπόφαση ζυγιάζοντας
τά πιό συφερτικά δεινά βγάνει τήν κρίση
γιά βιαστικό φευγιό πάνω στή θάλασσα,
μέ πλώρη γιά τό Ἄργος, ὅθε κρατεῖ
τό σόϊ μας, ἀπό τήν 'Αγελάδα
τήν παράφορη, πού πῆρε
πνεῦμα ἅγιο καί ἄγγιγμα θεϊο.

Σ'ἄλλη ποιά πιό καλόβολη
ἀπό τούτη τή χώρα θά φτάναμε
κλαριά ἱκεσίας ἁπλώνοντας
πού πλεξοῦδες μαλλιῶν τά στολίζουν.

Πόλη καί γῆ καί καθάρια νερά
ἄνω θεοί καί βαρύτιμοι
κάτω θεοί πού κρατᾶτε τούς τάφους
καί Σύ, τρίτος, Δία σωτῆρα, τό κατώφλι
πού φρουρεῖς τῶν δικαίων, ἱκέτη δεχτεῖτε
τό θηλυκό τό ψυχομέτρι, σεβαστικό
στό πνεῦμα τῆς χώρας σας.

Τό σερνικό τό τσοῦρμο, τοῦ Αἴγυπτου σπορά,
προτοῦ τ'ἀνόσιο πόδι βάλει στήν ἀμμούδα
Τούτη δῶ, μαζί μέ τό σκαρί τους
τό γρήγορο βουλιάξτε τους· νά πέσουν
σέ φουρτούνα καί βαρυχειμωνιά
σ'ἀνεμοβρόχι κι ἀστραπόβροντο
καί σ'ἀρμυρούς ἀγέρηδες
νά τσακιστοῦν· πρίν στά κρεβάτια μας
ἀνέβουν στανικά πατῶντας τή συγγένεια,
πού δέν τ'ὀρέγεται τό δίκιο.

Στροφή α΄

'Από τόν πόντο τώρα καλῶ
τό θεῖο Μόσχο νἄρθει,
τόν ἀνθοφάγο τιμωρό,
τό γιό τῆς 'Αγελάδας τῆς προμάμμης
ἀπό τοῦ Δία τήν πνοή,
πού γέννησε κι ὀνόμασε,
στό χρόνο τό γραμμένο
μετά τήν ἐπαφή, τόν Ἔπαφο.

'Αντιστροφή α

Θά τόν καλέσω τώρα
στῆς μακρινῆς μητέρας του
τά χλοερά τά βοσκοτόπια·
θά θυμηθῶ τά περασμένα της
τά βάσανα, τίς τωρινές θά φανερώσω
ἀτράνταχτες στούς ντόπιους μαρτυρίες,
ὅσο καί νά φανοῦν ἀπίστευτες.
Μακρόσυρτος λόγος τά πάντα θά δείξει

Στροφή β

Ἂν βρεθεῖ κάνας ντόπιος κοντά
ποὺ εἰκάζει τῶν ὄρνιων τὸ λάλο,
ἂν ἀκούσει τὸ θρῆνο, θὰ τὸν ξενοπάρει
γιὰ φωνὴ τῆς πικρῆς τῆς κυρᾶς τοῦ Τηρέα,
τῆς Ἀηδόνας, καθὼς τῆς ὀρμοῦν κιρκινέζια,

Ἀντιστροφή β

ποὺ διωγμένη ἀπ'τὰ βαλτοτόπια
στὴν καινούργια φωλιά της πενθεῖ,
καθὼς βάνει στὸ νοῦ τὸ χαμὸ τοῦ παιδιοῦ της
ποὺ τὸ σφάξαν τὰ δυό της τὰ χέρια,
ὅταν ἔπεσε πάνω του πικρομάνας θυμός.

Στροφή γ

Ἔτσι καὶ 'γὼ τὰ λιοκαμένα στὸ Νεῖλο,
τὰ μαλακά μου μάγουλα γδέρνω,
τὴν ἄμαθη στὰ κλάϊματα καρδιά μου
θρηνώντας μοιρολόγια τῶν Ἰώνων,

Ἄνθη μαζεύω τὸ θρῆνο
καὶ φοβᾶμαι μήπως φίλους
ἀπ'τὴν Αἴγυπτο φευγάτη
νὰ συντρέξουν δὲ θὰ βρῶ.

Ἀντιστροφή γ

Δέστε κι'ἀκοῦστε τὸ δίκιο·
γεννάρχες θεοί· κι ἂν δὲν εἶναι γραμμένο
νὰ δώσετε χάρη πέρα γιὰ πέρα στὰ νιάτα
κι ἂν ἀλήθεια τὸ θράσος μισεῖτε,
πάρτε τὸ μέρος τοῦ δίκιου στοὺς γάμους αὐτούς,
ὅσοι στὸν πόλεμο γονάτισαν
καὶ φύγαν, βρῆκαν στὸ βωμὸ
καταφυγὴ καὶ τῶν θεῶν τὴ σκέπη.

Στροφή δ

Τέλος καλό νά βγεῖ·
κι ἡ πᾶσα ἀλήθεια·
θεοῦ βουλές ἀνεξερεύνητες.
Φλόγες παντοῦ σκορποῦν
καί μές τά μαῦρα σκότη
τ'ἀνθρωπολόϊ συντυχαίνουν,

'Αντιστροφή δ

τό στόχο χτυπᾶ - κι ὄχι
πισώπλατα - στό κεφάλι θεοῦ,
ὅταν πήξει σκόπιμη σκέψη.
Πυκνούς καί βαθόσκιωτους δρόμους
ὁ νοῦς του πορεύεται,
ἀλάληλους σ'ὅλα τά μάτια.

Στροφή ε

'Απ'τῆς ἐλπίδας τούς ψηλούς
τούς πύργους ρίχνει καταγῆς
ξαρμάτωτους συφοριασμένους.
'Αμέριμνοι θεοί
θρονιάζονται στόν οὐρανό
καί ξετελεύουν τίς βουλές ἐκεῖ
ἀκούνητοι στά θεϊκά στασίδια.

'Αντιστροφή ε

Νά σκύψει νά δεῖ τή θνητή ξιπασιά
πού θαλερός γιά παντριές καρπός
ξαδιάντροπος, καινούργια φύτρα,
ἀέρα πῆρε στό μυαλό
καί πέταξε τρελλό κεντρί,
θρασίμι' στερνή του γνώση,
νά ξεχνᾶ τῆς "Ατης τήν ἀπάτη.

Στροφή ζ

Οὐρλιάζοντας μιλῶ πικρά γιά τέτοια πάθια
στριγγά, βαριά, δακρύβρεχτα
- κι ἀλιά -
γιά πεθαμένους ταιριαχτά,
καί μοναχή μου, ζωντανή, μοιριολογιέμαι

'Εφύμνιον α

'Απία βουνίσια, λυπήσου με·
δέ γροικᾶς τή φωνή μου, καλή μου,
τή βάρβαρη, γῆ μου.
'Απανωτά τά λινά
τῆς Σιδόνας τά πέπλα
κουρέλια ξεφτίζω.

'Αντιστροφή ζ

Μετάνοιες, προσκυνήματα σάν πᾶν τά πράματα
καλά κι ὁ θάνατος παραμονεύει
- κι ἀλιά -
ἀλιά μου πάθια σκοτεινά
καί ποῦ τό κύμα θά μέ βγάλει.

'Εφύμνιον β

'Απίαβουνίσια, λυπήσου με·
δέ γροικᾶς τή φωνή μου, καλή μου,
τή βάρβαρη, γῆ μου.
'Απανωτά τά λινά
τῆς Σιδόνας τά πέπλα
κουρέλια ξεφτίζω.

Στροφή η

Πλατύ κουπί, κατάρτι καί πανί,
λινό μου σπίτι, σκέπη μου στή θάλασσα,
ἄνεμοι πού μέ φέρατε χωρίς φουρτούνα,
παράπονο δέν ἔχω κανένα κανενοῦ.
Μακάρι τέλος πράο
στό χρόνο τό γραφτό
κι ὁ Παντογνώστης ὁ θεός νά σπείρει

'Εφύμνιον β

Σπέρμα σεμνῆς μεγάλης μάνας,
σπέρμα μου, κάνε νά βγῶ παρθένα
ἀπ'τά στρωσίδια τῶν ἀντρῶν κι ἀβάτευτη.

'Αντιστροφή η

'Η θέλησή μου θέλησή σου·
κι ἄς γύρει τοῦ θεοῦ ἡ ἅγια κόρη γιά νά δεῖ
βυθίζοντας τ'ἁγνά της μάτια στά δικά μου·
κι ὅσο μπορεῖ, κι ὅλη χολή
γιά τόν κατατρεγμό μου,
ἡ παρθένα στήν παρθένα
ὁ σωτήρας νά γενεῖ.

'Εφύμνιον β

Σπέρμα σεμνῆς μεγάλης μάνας,
σπέρμα μου, κάνε νά βγῶ παρθένα
ἀπ'τά στρωσίδια τῶν ἀντρῶν κι ἀβάτευτη.

Στροφή θ

'Αλλιῶς ἡ μελαψή γενιά
ἡ λιοκαμένη
στοῦ κάτου κόσμου τό θεό
τῶν ξενοδόχο τῶν ἀποθαμένων
κλαδιά κρατώντας θά κατέβουμε
ἀπό θηλιές κρεμάμενες πνιγμένες,
μιά καί δέ στρέξαν οἱ θεοί
νά μᾶς συντρέξουν.

'Εφύμνιον γ

"Α ! Δία, πληρώνω θεϊκό
όλο χολή κυνηγητό γιά τήν 'Ιώ·
γροικώ μεστό τόν ούρανό
άπό τής "Ηρας τό θυμό
όταν φυσούν άνέμοι μέ μανία
γεννιέται τρικυμία.

'Αντιστροφή θ

Καί τότες άδικα θ'άνέχεται,
θεός αύτός, τήν κατηγόρια
πού τής γελάδας τό παιδί,
τό σπόρο του πού φύτρωσε,
τό καταφρόνεσε κι άπότρεψεν
άπό τίς προσευχές μας τή ματιά του ;
Μακάρι άπό έκεί ψηλά
ν'άκούει πού τόν φωνάζω.

'Εφύμνιον γ

"Α ! Δία, πληρώνω θεϊκό α
όλο χολή κυνηγητό γιά τήν 'Ιώ. β
Γροικώ μεστό τόν ούρανό c
άπό τής "Ηρας τό θυμό. d

"Οταν φυσούν άνέμοι μέ μανία e
γεννιέται τρικυμία. f

Πρώτο επεισόδιο 176 - 347

ΔΑΝΑΟΣ

Παιδιά μου, γνώση' μέ καπετάνιο γνωστικό
τό γέροντα πατέρας πιστό έχετε φτάσει.
Καί τώρα στή στεριά θά λάβω μέτρα
καί νά χαράξετε στό νοῦ τά λόγια μου ζητάω.

Βλέπω μιά σκόνη, ἄλαλο μήνυμα στρατοῦ'
ἀσίγαστοι τροχοί τ'ἀξόνια τρίβουν'
ἀσπιδοφόρο βλέπω λαό, κονταροφόρο,
σ'ἀλόγατα καβάλα καί σ'ἅρματα κυρτά :

Ἴσως τῆς γῆς οἱ ἄρχοντες νἄρχονται κατά μᾶς,
μόνοι νά δοῦν, σάν πῆραν τά μαντάτα.
'Αλλ'εἴτε πράος σιμώνει στρατός
εἴτε μέ τροχισμένο τό θυμό στ'ἀκόνι,
εἶναι καλύτερο, καλοῦ κακοῦ, στό βράχο,
θυγατέρες, τῶν ντόπιων τῶν θεῶν νά μαζευτοῦμε.
Πιό γερό μετερίζι ὁ βωμός, ἀράγιστο σκουτάρι.
Βιαστεῖτε κρατῶντας σεμνά στό ζερβί
ἱκεσίας κλαριά μέ πλεξοῦδες μαλλιῶν,
χαρά τῶν ὀμματιῶν τοῦ σπλαχνικοῦ τοῦ Δία'
ν'ἀπαντᾶτε στούς ξένους ταπεινά καί κλαφτά
καί γνιασμένα, καθώς στέκει σέ πρόσφυγες'
σταράτα νά πεῖτε πώς ἀναίμακτο πήρατε δρόμο.
'Η φωνή στήν ἀρχή δίχως θράσος νά βγαίνει'
ἤρεμο βλέμμα στήν ὄψη νά δείχνει
φρονιμάδα δίχως δόλο κρυμμένο.
Μή μιλᾶς πρίν ρωτήσουν' ἄν μιλᾶς μή ξεχνιέσαι
μιλῶντας' τό ξετάζουν οἱ ντόπιοι πολύ.
Θυμήσου νά σκύβεις κεφάλι στή χρεία'
πρόσφυγας εἶναι, γλῶσσα δέ βγάζουν οἱ ταπεινοί.

ΧΟΡΟΣ

Πατέρα, φρόνιμα σέ φρόνιμους μιλᾶς·
Τά σοφά σου τά λόγια θά φυλάξω στό νοῦ μου
καλά· κι ὁ πατέρας ὁ Δίας ἄς βλέπει.

ΔΑΝΑΟΣ

Μακάρι μέ μάτι καλό νά τό πάρει

ΧΟΡΟΣ

Στούς βωμούς πλάϊ - πλάϊ μαζί σου νά κάτσω

ΔΑΝΑΟΣ

Βιάσου· εἶναι γιά μᾶς ἡ μόνη λύση.

ΧΟΡΟΣ

Δία, λυπήσου μας τά πάθη πού μᾶς χάσανε

ΔΑΝΑΟΣ

Ὅλα θά πᾶν καλά, κατά τό θέλημά του.
Τόν πετεινό τοῦ θεοῦ νά καλέσετε τώρα

ΧΟΡΟΣ

Τοῦ Ἥλιου καλοῦμε τό σωτήριο φέγγος

ΔΑΝΑΟΣ

Καί τόν πρόσφυγα τ'οὐρανοῦ, τόν Ἀπόλλωνα τόν ἁγνό

ΧΟΡΟΣ

Ξέρει ἀπό τέτοια μοίρα καί θά μᾶς σπλαχνιστεῖ

ΔΑΝΑΟΣ

Θά σπλαχνιστεῖ κι'ὁλόψυχα θά συντρέξει.

ΧΟΡΟΣ

Ποιόν ἀπό τούτους τούς θεούς ἀκόμα νά καλέσω ;

ΔΑΝΑΟΣ

Βλέπω μιά τρίαινα κεῖ δά· θεοῦ σημάδι.

ΧΟΡΟΣ

Ἄς μ'ἀγκαλιάσει στή στεριά, καθώς στό κύμα

55

ΔΑΝΑΟΣ

Νά κι ὁ 'Ερμῆς, καθώς ἐδῶ λατρεύεται

ΧΟΡΟΣ

Μαντατοφόρος νά γενεῖ τῆς λευτεριᾶς μας.

ΔΑΝΑΟΣ

Σεβαστεῖτε τό κοινό βωμό τῶν θεῶν ὅλων
καί στ'ἄδυτο καθεῖστε, κοπάδι περιστέρες
ἀπό κιρκινέζια τρομασμένες ὁμόφτερα
κι ὁμόφυλα πού μισοῦν καί μολύνουν τό γένος.
"Ορνιο τρώγοντας ὄρνιο ἀμόλυντο μένει ;
κι ἀμόλυντος ὅποιος μέ βία γυναίκα πάρει
ἀπ'τόν πατέρα στανικά : οὐδέ καί πεθαμένος
στόν "Αδη κάτω τή κρίση δέν ξεφεύγει·
ἐκεῖ δικάζει κρίματα μές τούς νεκρούς
ὁ "Αλλος Δίας μέ τή στερνή, ὥς λένε, κρίση.
Προσέχετε καί ν'ἀποκρίνεστε μέ τέτοιο τρόπο
πού σέ καλό νά βγεῖ γιά μᾶς τό πρᾶγμα τοῦτο.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Πούθε τό πλῆθος τοῦτο τό ἀνελλήνιστο
πού χαιρετίζουμε, ὁπού φορεῖ φακιόλια, πέπλα
βαρβάρων τρυφηλά ; Δέν εἶναι φορεσιές
'Αργολικές ἤ κάν ἑλληνικές, ἀπ'ἄλλα μέρη.
Μέ κάνει κι ἀπορῶ πῶς, δίχως κήρυκες
καί δίχως πρεσβευτές, ἀκέφαλες, ἤρθατε
δίχως φόβο καί ποῦ τή βρήκατε τήν τόλμη ;
κλαδιά κατά τό ἔθιμο τῶν ἱκετῶν
στήσατε βέβαια στούς βωμούς τῶν θεῶν μας.
Τέτοιο σημάδι στήν 'Ελλάδα παίρνει νόημα.
Γιά τ'ἄλλα εἰκασίες μόνο θά εἶχα,
ἐάν δέν ἦταν ἡ λαλιά μπροστά νά τά σημάνει.

- II -

ΧΟΡΟΣ

'Αλάθευτα γιά τῆς στολῆς μας τό φορτίο μίλησες.
Ὅμως σέ ποιόν μιλῶ ; σ'ἀπλό πολίτη ;
σέ πληρεξούσιο ἤ σ'ἄρχοντα τοῦ τόπου ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Μίλα μέ θάρρος κι ἀποκρίσου μου σέ τοῦτα,
τοῦ ντόπιου εἶμαι 'γώ Παλαίχθονα παιδί,
ὁ Πελασγός, τῆς χώρας τούτης κυβερνήτης.
'Από μένα τόν ἄρχοντα πῆραν βέβαια τ'ὄνομα
οἱ Πελασγοί, ἡ γενιά πού τή χώρα μου νέμεται.
Ὅλη τή γῆ πού ὁ ἁγνός διαρρέει Στρυμόνας,
ἀπ'τοῦ ἥλιου τή δύση καί δῶθε, κατέχω·
τῶν Περραιβῶν τά χώματα, στήν Πίνδο πέρα,
τῆς Δωδώνης τά ὄρη, σιμά στήν Παιονία, ὁρίζω.
Τά νερά τῆς θάλασσης σημαδεύουν τό σύνορο.
'Από κεῖ καί κάτω δική μου ἐπικράτεια.
Αὐτός ἐδῶ ὁ τόπος παλιά τ'ὄνομα πῆρε
'Απία χώρα, τ'ὄνομα ἑνός μάγου γιατροῦ·
ὁ Ἄπης, ὁ γιατρός, ὁ γιός τοῦ 'Απόλλωνα
ἀπ'τίς ἀκτές τῆς Ναυπακτίας, ἦρθε καί καθάρισε
τή γῆς ἀπό τ'ἀνθρωποφάγα τέρατα
πού, μολυσμένη ἀπό παλιῶν αἱμάτων
κατάρα, φάρμακο τῆς ὀργῆς, γεννοῦσε
ἁρμαθιές μές τή δρακοσπηλιά τά φίδια.
Τά ξόρκισε ὁ Ἄπης τρίβοντας γιατροσόφια
σωστικά μέ προσοχή καί τέχνη καί σ'ὅλο τ'Ἄργος
στίς λιτανεῖες μνημονεύεται γι'ἀνταμοιβή του,
ἔχεις σημάδια γνωριμιᾶς μου τώρα·
πές μου καί σύ γιά τή γενιά σου, μακάρι κι ἄλλα,
ὅμως λόγια πολλά δέν τά σηκώνει ὁ τόπος.

ΧΟΡΟΣ

Λίγα κι άπλά θά πῶ. Καμάρι μας
τ''Αργεΐο σοΐ, τῆς καλομάνας Γελάδας σπέρμα.
Πῶς λέω τήν πᾶσα άλήθεια, θ'άποδείξω.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

'Απίστευτα μυθολογᾶτε, ξένες, στ'αὐτιά μου,
πώς τάχατες άπό τ''Αργείτικο κρατᾶτε σοΐ.
Γυναῖκες τῆς Λιβύης μᾶλλον δείχνετε.
'Ο Νεῖλος μόνο θά 'τρεφε παρόμοια φύτρα'
ἤ σουλούπι λές, κυπρέΐκο νά χύθηκε
άπό μαστόρους σερνικούς σέ γυναικῶν καλούπια.
'Ακούω νά λέν γιά τίς τσιγγάνες τίς 'Ινδές
πού σάν άλόγατα σελλώνουν τίς καμῆλες
κοντά στά σύνορα τῆς γῆς τῶν Αἰθιόπων.
Γιά τίς άβάτευτες τίς σαρκοβόρες 'Αμαζόνες,
ἄν σταυρώνατε τό τόξο, παραλίγο νά σᾶς πάρω.
θά μοῦ δείξετε νά μάθω τοῦτο πρῶτο,
πῶς άπ'τ'"Αργος ἡ γενιά σας κατεβαίνει.

ΧΟΡΟΣ

Λένε στῆς "Ηρας τό ναό μές τ'"Αργος κάποτε
Κλειδοκρατόρισσα πώς ἦταν ἡ 'Ιώ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Καί μέ τό παραπάνω' κι ἔχουν νά λέν άκόμα.

ΧΟΡΟΣ

Καί λέν άκόμα πώς ἔσμειξε μέ τή θνητή ὁ Δίας ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Κρυφά δέ μείναν τ'άγκαλιάσματα άπ'τήν "Ηρα.

ΧΟΡΟΣ

Καί πῶς τελεύει τῶν θεῶν ἄμαχη τέτοια ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Τοῦ "Αργους ἡ θεά Γελάδα τή γυναῖκα κάνει.

ΧΟΡΟΣ

Ὁ Δίας ἄγγιξε ποτέ τήν καλοκέρατη Γελάδα ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Τό λέν· καί πῆρε τή μορφή βαρβάτου Ταύρου.

ΧΟΡΟΣ

Τί ἔκανε γι'αὐτά τό δυνατό τοῦ Δία ταίρι ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Τόν παντεπόπτη φύλακα στέλνει στήν 'Αγελάδα

ΧΟΡΟΣ

Ποιόν παντεπόπτη λές καί γελαδάρη ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Τόν Ἄργο, τό παιδί τῆς γῆς, πού σκότωσε ὁ Ἑρμῆς.

ΧΟΡΟΣ

Τί ἄλλο νά σοφίστηκε τῆς καψερῆς Γελάδας ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Τή Μύγα, πού τά βόδια πηλαλοῦν σάν τά κεντρίζει.

ΧΟΡΟΣ

Οἶστρο τή μύγα λέν στό Νεῖλο οἱ ντόπιοι.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Σέ δρόμους μακρινούς κι ἔξω ἀπ'τή γῆ τή διώχνει.

ΧΟΡΟΣ

Ταιριάζουν ὅσα λές μ'αὐτά πού ξέρω.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Κι'ἔφτασε πιά στήν Κάνωβο κι ἀπέ στή Μέμφη.

ΧΟΡΟΣ

Τοῦ Δία τό χέρι μ'ἐπαφή γενιά φυτεύει

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Καί θεῖος Μόσχος ποιός ἀπ'τή Γελάδα βγῆκε ;

ΧΟΡΟΣ

'Ο Ἔπαφος, ποὺ τ'ὄνομά του σώζει τὴν ἀλήθεια

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Καὶ ποιὸς ἀπὸ τὸν Ἔπαφο ;

ΧΟΡΟΣ

'Η Λιβύη, ποὺ δρέπει τοὺς καρποὺς μεγάλης χώρας

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Καὶ ἀπὸ κείνη φύτρωσε κι ἄλλο βλαστάρι ;

ΧΟΡΟΣ

'Ο Βῆλος μὲ τὰ δυὸ παιδιά· πατέρας τοῦ πατέρα

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Τώρα καὶ τ'ὄνομα τὸ πάνσοφὸ του πές μου

ΧΟΡΟΣ

Δαναός· κι ἔχει ἀδελφὸ μὲ γιοὺς πενήντα

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Δίχως φθόνο ξεσκέπασε καὶ τ'ὄνομά του

ΧΟΡΟΣ

Αἴγυπτος· σὰν ἔμαθες γιὰ τὴν παλιὰ γενιά μου,
κάνε πὼς ἀνταμώθηκες μ''Αργεῖτες ὁδοιπόρους.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Μ'αὐτὴ τὴ χώρα φαίνεστε πὼς ἔχετε
κοινοὺς δεσμοὺς ἀρχαίους. τὸ σπιτικό σας ὅμως
πὼς ἀντέξατε ν'ἀφήσετε καὶ ποιὰ σᾶς δέρνει τύχη ;

ΧΟΡΟΣ

'Ανεμική κακὴ τ'ἀνθρώπινα, βασιλιά μου
κι ὁ πόνος πουθενὰ δὲν πετᾶ μὲ τὰ ἴδια φτερά·
ποιὸς τὄλεγε πὼς τέτοια ἀνέλπιστη φυγὴ
θὰ μὲ ἄραξε στ'ἀργεΐτικο παλιὸ συγγενολόϊ
ὁποὺ θὰ ρίζωνα ξανὰ μισῶντας τέτοιο γάμο.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Τί θές καί πρόσπεσες στού τόπου τούς θεούς
μέ νιόκοπα κλαδιά λευκά στεφανωμένα ;

ΧΟΡΟΣ

Δούλα γιά νά μή γίνω στού Αίγυπτου τό σόϊ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

'Από μίσος τό λές ή τό θαρρεϊς παράνομο ;

ΧΟΡΟΣ

Παρακαλώντας πάς στήν άγορά γι'άφέντη ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Κι όμως έτσι στοιβάζει πλούτο πασαένας

ΧΟΡΟΣ

Καί ξεμπερδεύει στά μουγγά μέ τούς δυστυχισμένους

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Πώς θά φανώ σεβαστικός έγώ μπροστά σας.

ΧΟΡΟΣ

Κι άν ζητήσουν μή μ'έκδώσεις στού Αίγύπτου τά παιδιά

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Βαρύς ό λόγος καινούργιο νά σηκώσω πόλεμο.

ΧΟΡΟΣ

'Η Δίκη παραστέκει τούς συμμάχους

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

'Αν άπαρχής μετέχει στό παιχνίδι

ΧΟΡΟΣ

Σεβάσου στολισμένο τής πόλης τό σκαρί

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Βλέπω, καί φρίττω, τούς βωμούς γεμάτους ίσκιους.

ΧΟΡΟΣ

'Ασήκωτος θυμός, ή όργή τού θεού τών προσφύγων.

—

Κ Ο Μ Μ Ο Σ

Στροφή α

ΧΟΡΟΣ

Παιδί τοῦ Παλαίχθονα, τῶν Πελασγῶν ταγέ 348
ἄνοιξε τήν καρδιά σου κι ἄκουσέ με·
τήν πλανημένη δές με, τήν ἱκέτισα κι ἐξόριστη
πού σά γελάδα φεύγοντας τό λύκο,
λημέρι βρίσκει σίγουρο στά κράκουρα
καί μουκανιέται τό παράπονό της στό βουκόλο.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Θαρρῶ σαλεύει στή σκιά τῶν κλώνων
κλαδιῶν ἡ σύναξη τῶν θεῶν τοῦ ἀγώνα.
Δίχως βλάβη νά βγοῦν σέ καλό συγγενικά
καμώματα κι ἀνέλπιστες ἀμάχες,
ἀδόκητες κι ἀχρείαστες τήν πόλη νά μή βροῦν.

Ἀντιστροφή α

ΧΟΡΟΣ

Νά σκύψει νά δεῖ τήν ἄθῳα φυγή μου
τοῦ κληροδότη θεοῦ τό παιδί,
τῶν προσφύγων ἡ θέμη. Κι ἀπό μένα τή νιά
μάθε γέρο σοφέ : ὅποιος ἱκέτη σεβάστηκε
ἀπ'τό θεό τά βρῆκε, πού ἐλεεῖ ἀπό καρδιᾶς
τό σπλαχνικό τόν ἄνθρωπο.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Δέν κάθεστε στούς βωμούς τοῦ σπιτιοῦ μου.
Ἄν τό κρίμα τήν πόλη πλακώσει κοινό
ὁ λαός ἄς φροντίσει νά βρεῖ στό λαό γιατρικό.
Ἐγώ νά δώσω ὑπόσχεση δέ δύναμαι
πρίν τούς πολίτες κοινωνούς σέ τοῦτα κάνω.

Στροφή β

ΧΟΡΟΣ

Σύ πόλη καί σύ λαοῦ βουλή
κι ἀλάθευτος ἀφέντης, Σύ.
Τῆς χώρας τόν κοινό βωμό κρατεῖς·
τό γνέψιμό σου μόνος νόμος
καί μονοκράτορας στό θρόνο σου
τελεύεις πᾶσα χρεία. Κοίτα μή μολευτεῖς.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Σέ ξένες κεφαλές τό μόλεμα νά πέσει·
μά πῶς ἀζήμιωτα χέρι νά δώσω ;
τήν πλάτη νά γυρίσω στά παρακαλετά
δέν εἶναι τρέλλα : τρόμος μέ τρώει· ἄβουλος στέκω,
νά στρέξω, νά μή στρέξω, νά παίξω στά τυφλά.

'Αντιστροφή β

ΧΟΡΟΣ

Κοίτα ψηλά τό δραγάτη
πού φρουρεῖ τούς βασανισμένους,
ὅταν γονατιστοί σέ συγγενάδια
στό δίκιο δέ λαβαίνουνε μεράδι.
'Η ὀργή τοῦ θεοῦ τῶν προσφύγων προσμένει
ὅσους βουλώνουν τ'αὐτιά στίς κραυγές πονεμένων.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

"Αν τά παιδιά τοῦ Αἰγύπτου στό νόμο
πατᾶνε τῆς χώρας καί λένε πώς εἶναι
στενοί συγγενεῖς, ποιός κόντρα στό νόμο θά πάει ;
"Αν ὅμως οἱ νόμοι τῆς χώρας
ἀπάνω σου κύρος δέν ἔχουν , γλυτώνεις.

Στροφή γ

ΧΟΡΟΣ

Ποτέ μή γονατίσω
στό ζόρι σερνικοῦ· φευγάλα δίχως σύνορα
στῶν ἄστρων τήν πλεχτάνη, παρά τοῦ γάμου
τά δεσμά. Τή Δίκη πάρε σύμμαχο
καί ζύγιασε τό σεβασμό στά θεῖα.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Δύσκολη κρίση. Μή μέ βάνεις κριτή.
Εἶπα καί πρίν, χωρίς λαοῦ βουλή,
κι ἄς εἶμαι βασιλιάς, δέν κάνω βῆμα·
μή καί βρεθεῖ πολίτης, ἄν ἔρθει συφορά,
καί πεῖ : " φυγάδες τίμησες, ἔχασες πόλη ".

'Αντιστροφή γ

ΧΟΡΟΣ

Θεός δικαιοκρίτης, αἷμα δικός μας
καί δικό σου, βλέπει καί κάνει μοιρασιά
σωστή, καλή στούς δίκαιους, στούς ἄνομους κακή.
'Ισορροπεῖ τό πᾶν
καί σύ φυλάγεσαι νά δώσεις δίκιο ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Πρέπει νά πάει βαθιά τῆς σωτηρίας ἡ λάτρα,
ὅπως ὀξύ καρφώνει τό βυθό ξεμέθυστο
τοῦ βουτηχτή τό μάτι· νἄβγει δίχως ζημιά
ἡ πόλη πρῶτα κι ὅλα γιά μᾶς καλά νά πᾶνε
καί μήδε μέ τή βιά τή λεία τῶν βωμῶν
κανείς ν'ἀγγίξει, μήδε πεσμένες στῶν θεῶν
τήν τράπεζα σᾶς παραδώσουμε καί βάλουμε
βαρύ μας ὁμοιοτράπεζο θεό ξολοθρεφτή
μακρόθυμον ἐκδικητή, πού τόν ἁμαρτωλό
ἀλύτρωτο κρατεῖ καί μές τόν Ἅδη.
Τάχα χρεία δέν ἔχουμε τῆς σωτηρίας τή φροντίδα ;

Στροφή δ

ΧΟΡΟΣ

Φρόντισε πάντα μέ τό δίκιο
καί γίνε μου προστάτης εὐσεβής.
Μή προδώσεις τή φευγάτη.
Ἄθεο κεντρί μέ σπρώχνει
ἀπ'ἀλάργα κι ἔχω δέσει στό γιαλό.

Ἀντιστροφή δ

ΧΟΡΟΣ

Νά μή μέ δοῦν τά μάτια σου
ἀπ'τῶν βωμῶν τίς ἕδρες ἁρπαγμένη,
τῆς χώρας παντοκράτορα.
Τῶν σερνικῶν τό θράσος δές
κι ἀλάργα σου κράτα θεῶν τήν ὀργή.

Στροφή ε

ΧΟΡΟΣ

Μή σώσουνε καί δοῦν τά μάτια σου,
ἱκέτισσα, νά σέρνομαι μέ βία
ἄδικα τῶν ἀδίκων μπρός στ'ἀγάλματα,
σάν ἀπό τό χαλινάρι τ'ἄλογο
κι ἀπ'τίς πτυχές τῶν δίμιτων τῶν πέπλων μου.

Ἀντιστροφή ε

ΧΟΡΟΣ

Μάθε καλά, παιδιά καί σπίτια σου,
τὄνα ἤ τ'ἄλλο πράξεις,
τά καρτεράει πληρωμή σκληρή
στήν ἴδια ζυγαριά.

Στοχάσου πώς τό δίκιο ἀπό θεοῦ κρατεῖ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Στοχάστηκα κι ὁ στοχασμός βουλιάζει στά ρηχά·
ἀνάγκη πᾶσα νά ξεσηκώσω πόλεμο μεγάλο
μέ τούτους ἤ μ'αὐτούς· σφηνώθηκε τό σκάφος
μέ μακαράδες κι ἔχει καθίσει γιά καλά.

Τίποτα δέν ἀλλάζει δίχως λύπη.
Σοῦ κουρσεύουν σπίτι κι ἀγαθά ; θά κάνεις ἄλλα,
πιό πάνω ἀπ'τή ζημιά, τ'ἀμπάρι ξέχειλο,
κατά τό θέλημα τοῦ Δία τῆς ἀφθονίας.

Ἡ γλῶσσα τοξεύει λόγια σκληρά, πού πονᾶνε
καί κινοῦν τήν ψυχή σέ θυμούς·
ὁ λόγος ὅμως θά γίνει τοῦ λόγου γιατρός.

Μά γιά νά μή χυθεῖ τῶν συγγενῶν σου τό αἷμα,
πρέπει θυσίες πλῆθος νά γενοῦν, σφαχτά νά πέσουν
πολλά καί σέ πολλούς θεούς, γιατρειά τῆς ἀρρώστιας.
Ἤ μή δέν πιάνω τό βαθύ τό νόημα τῆς ἀμάχης;
Κάλλιο πρωτάρης μάντης παρά σοφός γιά συμφορές·
ἄς πᾶν τά πράματα καλά κι ἄς κάνω λάθος.

ΧΟΡΟΣ

Ἄκουσε τώρα τά στερνά ἀπ'τά πολλά μου παρακάλια.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Λέγε κι'ἀκούω· δέ χάνω λέξη.

ΧΟΡΟΣ

Φορῶ ζωνάρι πέτσινο, πού συγκρατεῖ τά πέπλα.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Εἶναι στολίδι ταιριαχτό γιά τίς γυναῖκες.

ΧΟΡΟΣ

Ὡραῖο τέχνασμα μέ τοῦτο, ξέρεις ...

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Πές μου· τί λόγο γυροφέρνεις μές τά χείλη ;

ΧΟΡΟΣ

"Αν στό κοπάδι μας πιστό δέ δώσεις λόγο ...

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Τί τέχνασμα σκαρώνεις μέ τή ζώνη ;

ΧΟΡΟΣ

Καινούργια τάματα, στ'ἀγάλματα στολίδια

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Μ'αἰνίγματα μιλᾶς· σταράτα μίλα.

ΧΟΡΟΣ

Θά κρεμαστῶ ἄρον - ἄρον στ'ἀγάλματα.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

"Ακουσα λόγο, στήν καρδιά βιτσιά.

ΧΟΡΟΣ

Τώρα κατάλαβες· ξεθόλωσε τό μάτι.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Ναί.
'Από παντοῦ καί πολλά γεγονότα μέ δέρνουν·
πλῆθος δεινά ποταμός κατεβαίνει.
Μπῆκα στῆς συφορᾶς τήν ἄβυσσο· τό πέλαγος
δέν ἔχει δρόμο· πουθενά λιμάνι σωτηρίας.
"Αν δέν ξοφλήσω τό χρέος πού θέλεις,
τό μίασμα πού μοῦ 'ταξες, δέν πολεμιέται.
"Αν, πάλι, γιά τά παιδιά τοῦ Αἰγύπτου καί ξαδέρφια σου
σταθῶ στά τείχη μπρός μέ πόλεμο νά δώσω τέλος,
δέ θἆναι ξόδεμα πικρό γιά χάρη γυναικῶν
ἡ γῆς νά ποτιστεῖ μ'ἀντρίκιον αἷμα ;
"Ομως ἀνάγκη πᾶσα στήν ὀργή τοῦ θεοῦ τῶν προσφύγων
σέβας νά δείξω· τό ὑπέρτατο ἀνθρώπινο σέβας.
Σύ, ὅμως, γέροντα πατέρα τῶν παρθένων αὐτῶν,
τοῦτα στήν ἀγκαλιά σου πάρε τά κλαδιά
κι'ἀπόθεσέ τα στῶν ἄλλων ντόπιων θεῶν τούς βωμούς,

νά δεῖ κάθε πολίτης τῆς ἱκεσίας τά σημάδια,
μήν τύχει καί μοῦ ρίξουν κατηγόρια βαριά.

Εἶναι συνήθεια στό λαό νά ψέγει τούς ἀφέντες.
Μπορεῖ καί νά σᾶς λυπηθεῖ κανένας βλέποντάς τα,
νά σιχαθεῖ τ'ἀρσενικό τό τσοῦρμο, τό θρασίμι
κι ὁ δῆμος μέ καλό νά σᾶς κοιτάξει μάτι.
Γιά τούς μικρούς καί ταπεινούς καθένας ἔχει σπλάχνος.

ΔΑΝΑΟΣ

Εἶναι γιά μᾶς πολύ π'ἀξιωθήκαμε
σεμνό νά βροῦμε τῶν προσφύγων παραστάτη.
Στεῖλε με συνοδειά μέ κουστωδία ντόπιων
ὥσπου νά βροῦμε τῶν θεῶν τῶν πολιούχων
βωμούς καί πρόναους, τά ἱερά τεμένη,
ὥστε νά διασχίσουμε μ'ἀσφάλεια τήν πόλη.
'Η φύση δέ μᾶς ἔδωσε μορφή παρόμοια·
ὁ Νεῖλος ὅμοια μέ τή γενιά τοῦ "Ιναχου γενιά
δέν τρέφει· φόβο γεννᾶ κι ἡ σιγουριά· φυλάξου·
'Ανήξερος κανείς, σκοτώνει φίλο.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Προχωρεῖτε, φρουροί. 'Ο Ξένος ἔχει δίκιο·
σύρτε στῆς πόλης τούς βωμούς, στούς οἴκους τῶν θεῶν·
μήν ἔχετε πολλά – πολλά σέ κάθε συναπάντημα
τό ναύτη, τόν ἱκέτη τῶν θεῶν μας συνοδεύοντας.

ΧΟΡΟΣ

"Ορισες καί μέ τάξη αὐτός κινάει νά φύγει·
'Εγώ νά κάνω τί ; Ποιά σιγουριά μοῦ δίνεις ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

"Αφησε κάτω τά κλαδιά, σημάδι τῆς ἀνάγκης.

ΧΟΡΟΣ

Κρεμάστηκα στό λόγο σου· τ'ἀφήνω.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Γυρόφερνε στό ξέφωτο τοῦ ἄλσους.

ΧΟΡΟΣ

Καί πῶς τό ἄλσος τ'ἀπροστάτευτο μέ προστάτευει ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Στῶν ὄρνιων τίς ἁρπάγες δέ σέ δίνω.

ΧΟΡΟΣ

Μή σέ χειρότερους ἐχθρούς κι ἀπ'ἄγρια φίδια ;

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Στό λόγο τόν καλό, τό λόγο γύρνα τόν καλό.

ΧΟΡΟΣ

Θάμα δέν εἶναι νά μέ πνίγει φόβος.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Ἄμμετρος πάντα ὁ γυναίκειος φόβος.

ΧΟΡΟΣ

Κάνε κάτι καί γλύκανε τό νοῦ μέ λόγια.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

'Ορφανεμένη δέ θά μείνεις γιά χρόνο πολύ.
'Εγώ πηγαίνω νά καλέσω σύναξη λαοῦ
κι εὐνοϊκά τή γνώμη τήν κοινή νά γύρω·
θά μάθω τοῦ πατέρα σου πῶς πρέπει νά μιλᾶ .

'Ωστόσο καρτέρα καί ζήτησε μέ προσευχές
ἀπ'τούς θεούς τοῦ τόπου, ὅ,τι ποθεῖς νά λάβεις
'Εγώ θά φύγω τώρα τάξη νά βάλω σ'ὅλα
κι ἡ πειθώ βοηθός κι ἡ τελεσφόρα τύχη.

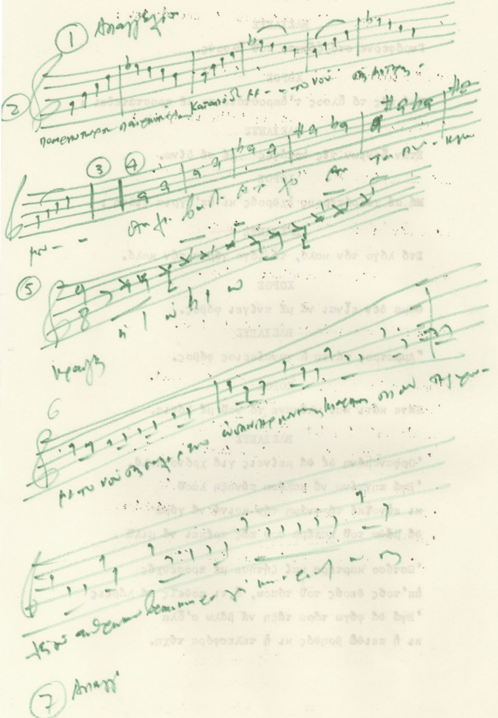

Πρῶτο στάσιμο 524 - 599

Στροφή α'

ΧΟΡΟΣ

Βασιλέα βασιλέων καί μακάρων
μακάριε, κύριε τῶν δυνάμεων,
εὐλογημένε Δία,
ἐπάκουσε κι ἐλέησε ·
μέ τή θεία τήν ὀργή σου δίωξε τήν ἀσέβεια
καί βούλιαξε στό μαῦρο πόντο
τῆς ὥρας κακιᾶς τό σκοτεινό σκαρί.

'Αντιστροφή α'

Ρίξε ματιά παρηγοριᾶς ξανά
στή θηλυκή γενιά μας·
εἴμαστε σοῦ μυθικό, παλιό,
μέ τή γυναίκα ποὔσμιξες·
ζῆσε ξανά τό βαθύ μέ τήν 'Ιώ σμιξιμό σου·
ἀπ' τή φύτρα σου κρατᾶμε καί καμάρι μας
πού ρίζα μας αὐτός ὁ τόπος ἦταν.

Στροφή β'

Παίρνω τώρα κατά πόδι μέ τό νοῦ τῆς μητέρας μου
τά χνάρια τά παλιά στούς ἀνοιχτούς λειβῶνες,
στά λιβάδια μέ τά χόρτα τά πυκνά,
ὅθε φεύγει ἀπ' τή μύγα κινημένη
ἡ 'Ιώ, μέ τό νοῦ της σαλεμένο,
ὥσπου, περνώντας κι ἀφήνοντας πίσω
τίς φυλές τῶν ἀνθρώπων, βρῆκε καταφυγή,
κατά τό ριζικό της, στή χώρα τήν ἀντίπερα,
τό φουσκωμένο Βόσπορο ξεσκίζοντας στά δύο.

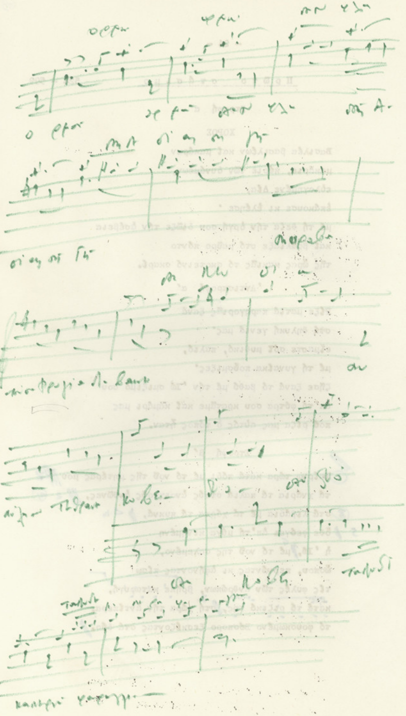

'Αντιστροφή β'

'Ορμᾶ στὰ τυφλὰ στῆς 'Ασίας τὴ γῆ,
τὴν προβατοῦσα Φρυγία διαβαίνει,
στὴ Μυσία, τὴν πόλη τοῦ Τεύθραντα
κόβει στὰ δύο, τὰ Λυδικὰ
περνᾶ φαράγγια
κι ἀπ' τῶν Κιλίκων τὰ βουνὰ καὶ τῶν Παμφύλων
ξεχύνεται στοὺς ποταμοὺς τοὺς ἀκούραστους,
στὴ βαθύπλουτη τῆς 'Αφροδίτης γῆ,
ποὺ κάνει τὰ πολλὰ σιτάρια.

Στροφή γ'

Καὶ φτάνει - ὅταν ἔχει φτάσει βαθιὰ
τὸ κεντρὶ τοῦ φτερωτοῦ γελαδάρη -
στὸν ἱερὸ τῆς ἀφθονίας τόπο,
στὸ λιβάδι ποὺ πίνει τὸ χιόνι
ποὺ κι' ὁ λίβας μανίζοντας σύριζα γδέρνει
καὶ στοῦ Νείλου τὰ νερά, ποὺ δὲν ξέρουν ἀρρώστιες,
σὰν τρελλή, συφορὲς φορτωμένη,
κεντρισμένη, σὰ μαινάδα
κι ἀπ' τῆς "Ηρας τὸ σπιρούνι πληγωμένη.

'Αντιστροφή γ'

Θνητοί, τῆς γῆς οἱ κάτοικοι,
ἀπὸ φόβο χλωμοὶ μὲ καρδιὰ νὰ χτυπᾶ,
τὴν ἀλλόκοτη βλέπουν τὴν ὄψη,
τ' ἀλλοιώτικο βοσκίμι, τ' ἀπολειφάδι ἀνθρώπου,
μισὸ - μισὸ Δαμάλα καὶ γυναίκα,
καὶ θάμαξαν τὸ θάμα τὸ σημαδιακό.
Καὶ τότες ποιὸς νὰ γήτεψε
τὴν πολυπλάνητη κατάρα,
ἀπὸ τὴ μύγα κεντρισμένη, τὴν 'Ιώ ;

Στροφή δ'

Αὐτός, ποὺ στοὺς αἰῶνες ἡ βασιλεία του
δὲν ἔχει τέλος, ὁ Δίας.
Μὲ δύναμη μειλίχια
καὶ μὲ τὴ θεία του πνοὴ κοπάζουν τὰ δεινά της,
ἐνῶ τῶν δακρύων τὸ πλῆθος, πικρό,
ἄφηνε κάτω, ἐντροπαλή, νὰ σταλάζει·
τὸ θεῖο τὸ σπέρμα δέχτηκε, γέννησεν
ἄψογο παιδὶ κατὰ τὸν ἄψογο τὸ λόγο,

'Αντιστροφή δ'

ποὺ βίον ἔζησε μακρὸ κι εὐλογημένο,
ἔτσι ποὺ πᾶσα γῆ φωνάζει :
" 'Αληθῶς, θεοῦ υἱός,
τῆς ζωοδόχου τῆς πηγῆς γέννημα θρέμμα ."
Ποιὸς ἄλλος θὰ ξόρκιζε
τὶς ὕπουλες τῆς Ἥρας τὶς ἀρρώστιες ;
Μόνο τοῦ Δία ἔργο. Καὶ θὰ μιλᾶς σωστά,
ἂν πῆς πὼς ἀπ'τὸν Ἔπαφο γενοκρατιέμαι.

Στροφή ε'

Ποιὸν ἄλλο θεὸ θὰ καλοῦσα στ'ἀλήθεια
ποὺ τὸ δίκιο συντρέχει μὲ πράξη ;
Αὐτὸς ὁ πατέρας, αὐτὸς ὁ σπορέας, ὁ Κύριος,
ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, ὁ μέγας
τῆς γενιᾶς μου κτίστης, ἡ πᾶσα
ἐλπίδα μου· θεὸς σωτήρας.

'Αντιστροφή ε'

Κραταιὸς κυβερνᾶ κι αὐτεξούσιος,
Κανενοῦ, πιὸ μικρὸς· δυνατὸς
πάνωθέ του κανείς, νὰ φοβᾶται.
'Ο λόγος ξάφνου σάρκα γίνεται,
ὅταν βαρύνει μὲς τὸ νοῦ
ἡ βούλησή του.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Δα.

Παιδιά μου, θάρρος· μέ τούς ντόπιους καλά·
έγκυρα καί δεκτά τοῦ δήμου τά ψηφίσματα.

Χο.

Γέροντα, χαῖρε, φέρνοντας τό πιό γλυκό μαντάτο·
μά πές μας πῶς κυρώθηκαν οἱ ἀποφάσεις ;
μέ πόσες ψήφους μίλησε ὁ κυρίαρχος λαός ;

Δα.

Τῶν 'Αργείων ἡ κρίση δέν εἶχε γνώμη δεύτερη,
ἔτσι πού ἡ γέρικη καρδιά χτυπάει σάν παιδιοῦ·
πάνδημος ὁ λαός μέ τό δεξί του χέρι
ρίγησε τόν αἰθέρα ψηφίζοντας τήν πρόταση :
στή χώρα μέτοικοι κι ἐλεύθεροι θά κατοικοῦμε
κι ἀπρόσβλητοι, μέ τό προνόμιο τῆς ἀσυλίας·
καί μήτε ντόπιος μήτε ξένος μᾶς κουνάει κανείς·
κι ἄν βάλει ζόρι, πολίτης νοικοκύρης,
πού βοηθός δέ θά 'τρεχε, ἄτιμος νά λογιάζεται
κι ἐξόριστος μέ ψῆφο τοῦ λαοῦ νά φεύγει.
Τέτοια προτείνοντας γιά μᾶς τούς ἔπεισεν
ὁ βασιλιάς τῶν Πελασγῶν καί τήν τρανή χολή
τοῦ Δία τῆς προσφυγιᾶς, τούς μήνυσε, σέ κοντινούς καιρούς,
ἡ πόλη μήν παχύνει καί μή φανεῖ διπλό τῆς χώρας,
εἶπε, μίασμα, καί ξενικό καί ντόπιο,
τῆς συφορᾶς ἀχόρταγο βοσκίμι.
'Ακούει τέτοια τοῦ "Αργους ὁ λαός κι ἀπρόσκλητος
τό χέρι σήκωσε πώς ἔτσι θέλει νἄναι τοῦτα.
Τῶν πελασγῶν ὁ δῆμος ἄκουσε τά συνετά,
τά ζυγιασμένα λόγια· κι ὁ Δίας κύρωσε τήν κρίση.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΑΣΙΜΟ

625 - 709

ΧΟΡΟΣ

'Εμπρός ἄς δεηθοῦμε τώρα
γιά τούς 'Αργείους' ἄξιος ὁ μισθός τους.
Κι' ὁ παντεπόπτης ὁ θεός τῶν ξένων
τίς προσευχές τῶν ὀρφανῶν χειλιῶν μου
σ'ἀλάθευτο κι ἀληθινό νά φέρει τέλος.

Στροφή α'

Τώρα, ὅπως καί νά 'ναι, θ'ἀκοῦτε
θεογενεῖς θεοί, τίς εὐχές
στή γενιά πού σοδιάζω'
ποτέ νά μή ταΐσει μέ φωτιά
τήν πελασγία γῆ
ὁ λάγνος "Αρης τῆς βουῆς,
ὁ πού δέ χόρεψε ποτέ,
ὁ πού θερίζει τά κορμιά
στίς ἄλλες ὄχθες τῶν ἀγρῶν.
ἔλεος δεῖξαν καί σπλαχνιά
πῆραν ἀπόφαση σοφή
καί τό φρικτό σεβάστηκαν
τῆς προσφυγιᾶς τοῦ Δία τό κοπάδι.

'Αντιστροφή α'

Δέ ρίξανε στή ζυγαριά
τῶν σερνικῶν τό βάρος'
δέ μόλεψαν τῶν γυναικῶν τό δίκιο'
Εἴχανε κατά νοῦ τόν ἄγρυπνο
τόν "Αγγελο ξολοθρεφτή, τόν ἀκατάβλητο.
Ποιό σπίτι, ποιά σκεπή
βασταγερή τόνε κρατεῖ
κι ἀναγαλλιάζει,
ὅταν βαρύς καθίζει ;

Τό σέβας δείξαν στού Σεπτού θεού
τούς συγγενείς καί πρόσφυγες·
άρέσουν στούς θεούς
άμόλυντες θυσίες.

Στροφή β΄

'Από τ'άπόσκια στόματα
άς πεταρίζει δέηση
τιμής κι άγάπης·
ποτέ κακό θανατικό
τήν πόλη μήν άδειάσει
μηδέ κι έμφύλιος σπαραγμός
τό χώμα μή ματώσει·

'Ακούρσευτος τής νιότης
ό μπαξές κι ό χαλαστής ό "Αρης,
τής 'Αφροδίτης ταίρι,
μή τόν κορφολογήσει.

'Αντιστροφή β΄

Οί γέροντες πυκνά - πυκνά
τίς ίερές πυρές νά τριγυρίζουν
καί τά σφαχτά νά λαμπαδιάζουν·
κυβέρνια καλή μές τήν πόλη,
μέ σέβας στόν ΰπατο Δία,
τών ξένων θεό, πού σέ νόμο παλιό
τή μοίρα τού παντός θεμελιώνει.

'Ατέλειωτες νά γεννηθούν σειρές
άρχόντοι τής χώρας, εύχόμαστε·
καί τής Σελήνης ή θεά στών γυναικών
τίς λεχωνιές νά παραστέκει.

Στροφή γ'

Φονικός χαλασμός
νά μή πέσει
καί τήν πόλη ρημάξει
μηδέ τόν Άρη τόν άχόρευτο,
τόν άτραγούδιστο, τόν Άρη τῶν δακρύων
μηδέ καί τήν όργή λαοῦ τήν άρματώσει.

'Αγέλαστες πλῆθος άρρώστιες
μακριά άπ' άνθρώπους νά στέκουν
καί καλόβολος νά 'ναι στά νιάτα
ό θεός τοῦ φωτός.

'Αντιστροφή γ'

Εύφορία τῶν καρπῶν τῆς γῆς
σ' όλες τίς ὧρες τῆς χρονιᾶς
ό θεός νά δώσει·
τῶν άγρῶν τά βοσκήματα
νά δοῦνε γέννες πλῆθος·
εύλογία θεοῦ νά μοιράζεται σέ όλα.

Μέ ψαλμούς ίερούς οἱ ψαλτάδες
τῶν βωμῶν τίς γιορτές νά δοξάζουν
καί φωνές άπό χείλη παρθένων
μέ τή λύρα νά σμίξουν γλυκά.

Στροφή δ'

'Η βουλή τοῦ λαοῦ, πού τήν πόλιν όρίζει
σταθερά νά φυλάξει τοῦ πολίτη τό δίκιο·
νά φροντίζει μέ στόχο τήν κοινή προκοπή.

Μέ τούς ξένους, πρίν ἅρματα πιάσουν,
διαλλαγῆς νά προβάλλουν προθέσεις,
μέ συνθῆκες νά λύνουν τίς κοινές διαφορές.

'Αντιστροφή δ'

τούς θεούς τῆς χώρας πάντα νά τιμοῦν
μέ τά ἔθιμα τά ντόπια, τῶν πατέρων,
μέ θυσίες, πανηγύρια καί μέ δάφνες·
τοῦ γονιοῦ τό σέβας,
στό μέγιστο τῆς Δίκης νόμο,
'Εντολή, γραμμένη, τρίτη.

Τ Ρ Ι Τ Ο   Ε Π Ε Ι Σ Ο Δ Ι Ο

7Ι0 - 775

Δα.

Τίς φρόνιμες εὐχές σας, καλές μου, παινεύω·
ὅμως ἀπό τό γονιό σας μήν τρομάζετε ν'ἀκούσετε
καινούργια κι ἀπροσδόκητα μαντάτα.
'Από τ'ἀγνάντεμα τῆς προσφυγιᾶς ἐδῶ
τό πλοῖο βλέπω· πεντακάθαρα· καί δέ γελιέμαι·
πανιά καί ξάρτια, πέτσινα παραπέτα καραβιοῦ,
κι'ἡ πλώρη ἐμπρός, ὄχι καλή μαζί μας,
μ'ὀρθάνοιχτα τά μάτια στήν πορεία, σ'ἄκρη
ἀπ'ἄκρη πειθαρχεῖ στοῦ τιμονιοῦ τή λαγουδέρα.
Μπορεῖς νά δεῖς τούς ναύτες, μελαψά κορμιά,
μές ἀπ'τίς ἄσπρες πού φορᾶνε κελεμπίες·
καί τ'ἄλλα τά καράβια φάνηκαν καλά·
μεγάλος στόλος· ἡ ναυαρχίδα μάζεψε πανιά
κι ἔβαλε πλώρη τή στεριά μέ σάλαγο κουπηλατώντας.
Ἥσυχα, φρόνιμα πρέπει νά δεῖτε τό πρᾶγμα
καί μή ξεχνᾶτε τούς θεούς τοῦ τόπου.
'Εγώ θά πάω νά πάρω δικαιοκρίτες κι ἀρωγούς.
Ἴσως κήρυκας νἄβγει καί πρεσβευτές
θέλοντας νά σᾶς πιάσουν κρατώντας ἐνέχυρο·
δέν τό μποροῦν   καί   μή φοβᾶστε.

Καλοῦ κακοῦ, κι ἄν ἀργήσει τό κάλεσμα,
μήν ξεχνᾶτε στιγμή τῶν βωμῶν τήν ἀσπίδα.
θάρρος· μέ τόν καιρό, τήν ὁρισμένη μέρα,
ὁ θεομπαίχτης ἄνθρωπος θά δώσει λόγο.

Χο.

Πατέρα, φοβᾶμαι· φτάνουν τά γρήγορα
πλοῖα· ὁ χρόνος στενεύει.

Στραφή α΄

Μέ πιάνει τρομάρα καί φόβος στ'ἀλήθεια,
ἄν ὄφελος ἦταν τῆς φυγῆς τό ταξίδι.
Σβήνω, πατέρα, φοβᾶμαι.

Δα.

θάρρος, παιδί μου· τελεσίδικοι τῶν 'Αργείων
οἱ λόγοι· ξέρω καλά· θά παλέψουν γιά σένα.

Χο.

Καταραμένο θρασύ τοῦ Αἰγύπτου τό γένος·
ἀχόρταγο γιά πόλεμο καί τύχεις δοκιμάσει.

'Αντιστροφή α΄

Γερά σκαριά καί μαῦρες πλῶρες
μέ μελαψό στρατό μαζί τούς κουβαλῆσαν·
τύχη βουνό καί μανία.

Δα.

θά βροῦν ἐδῶ μέ μπράτσα μελαψά πολλούς
ἀπ'τοῦ μεσημεριοῦ τήν κάψα μαυρισμένους.

Χο.

Μή μ'ἀφήνεις μόνη, πατέρα· προσπέφτω·
γυναίκα μόνη, τίποτε · καρδιά δέν ἔχει.

Στροφή β΄

Πανοῦργοι κι ἐπίβουλοι
κι ἀνήμεροι, καθώς κοράκια
πού βωμούς μαγαρίζουν.

Δα.

Θἄταν γιά μᾶς συφερτικά, παιδιά μου, τοῦτα,
ἄν ἔκαναν μαζί μέ σᾶς καί τούς θεούς ἐχθρούς τους.

Χο.

Πατέρα, δέ θά φοβηθοῦν τίς τρίαινες
καί τ'ἅγια τῶν θεῶν· θ'ἁπλώσουν χέρι.

'Αντιστροφή β΄

Ξέφρενοι, θρασίμια μοναχά,
ξαδιάντροπα, ξετσίπωτα σκυλιά,
θεούς δέ λογαριάζουν.

Δα.

'Ο λόγος λέει : λύκος νικᾶ σκυλί
κι ὁ πάπυρος νικιέται ἀπό τό στάχι.

Χο.

"Εχουν τή λύσσα τοῦ θεριοῦ τ'ἀνήμερου
κι ἄς φυλαγόμαστε ἀπ'τήν ὁρμή τους.

Δα.

Στό ἄφε - σβῆσε δέν ἀράζει τσοῦρμο
οὐδέ σταλιάζει· πρέπει νά δέσει στόν κάβο
γερά παλαμάρια, κι ὁ καπετάνιος καραβιοῦ
δέν ξεθαρρεύει, κι ὅταν ἄγκυρα ρίξει,
μέ τή μιά· καί μάλιστα σ'ἀλίμενα νερά
νύχτα καιρό, στά βασιλέματα· ἡ νύχτα
στόν καλό καπετάνιο πάντα ἔγνοιες γεννᾶ.
Οὐδ'ὁ στρατός καλά θά ξεμπαρκάρει
πρίν σιγουρέψουν τό σκαρί στ'ἀραξοβόλι.
Κοίτα μπάς καί ξεχάσεις τούς θεούς στό φόβο μέσα·
'Εγώ γυρίζω γρήγορα μέ τή βοήθεια·
ἡ πόλη θά δεχτεῖ μαντατοφόρο γέροντα,
μά στό μυαλό καί στήν καλή τή γλώσσα παλικάρι.

ΤΡΙΤΟ ΣΤΑΣΙΜΟ 775 - 824

Στροφή α' - ΧΟΡΟΣ

Βουνίσια πανσεβάσιμια γῆ,
τί θ'ἀπογίνω ; ποῦ νά τρυπώσω,
ἄν ἔχει τ'"Αργος λαγοῦμι πίσσα σκοτάδι ;
Μαῦρος νά γίνω καπνός
τῶν νεφῶν τοῦ θεοῦ γειτονάκι,
δίχως φτερά νά χαθῶ στόν ἀέρα
ἀόρατη κι'ἄφαντη σκόνη, γιά πάντα.

'Αντιστροφή α'

Ποτέ της ἡ ψυχή μου πιά δίχως φρίκη
κι ἡ μαύρη καρδιά μου χτυπᾶ.
Τοῦ πατέρα τ'ἀγνάντεμα ὄσκανο· φόβος μέ τρέχει.

Κάλλιο θανάτου θηλιά
παρά τό κορμί μου ν'ἀγγίξει
ἀπαίσιος ἄντρας· Κάλλιο τό χάρο
ἀφέντη μου νάχω νεκρή.

Στροφή β'

Νᾶταν νά γίνονταν αἰθέριος θρόνος
ὅπου τά νέφη τῆς βροχῆς τό χιόνι πήζουν·
νάτανε βράχος μοναχός,
ἀπάτητος κι ἀθώρητος,
λημέρι τοῦ γυπαετοῦ, βαθύ
νά μοῦ χαρίσει πέσιμο,
πρίν στανικά πικρός
μέ κομματιάσει γάμος.

'Αντιστροφή β'

Στό τραπέζι τῶν ὄρνιων θροφή,
τῶν σκυλιῶν θησαυρός δέ μέ νοιάζει νά γίνω·
ἡ θανή λευτεριά τοῦ καημοῦ·
μακάρι νά ρθεῖ
πρίν ξαπλώσω σέ γάμου
κρεβάτι· καί ποιό μονοπάτι
ν'ἀνοίξω γι'ἄλλοῦ
κι ἀπ'τό γάμο νά φύγω ;

Στροφή γ'

Βάλε φωνή καί ψηλά στά οὐράνια
στεῖλε ψαλμό στούς θεούς λιτανείας·
σέ καλό μου νά βγοῦνε τά πάθη,
νά λυθεῖ κι ἡ ἀμάχη· ἐπίβλεψε, πατέρα,
καί δές τή βία μέ μίσος
καί δίκαιο μάτι·
'Αφέντη παντοδύναμε,
τήν προσφυγιά σεβάσου.

'Αντιστροφή γ'

'Η σερνική τοῦ Αἰγύπτου σπορά
φορτωμένη μ'ἀνόσιο θράσος
κατά πόδι, φευγάτη, μέ πῆρε
μέ φωνές καί μ'ἀντάρα πολλή
στανικά νά μ'ἀρπάξει ζητάει·
ὅμως 'Εσύ τή ζυγαριά κρατεῖς
καί τά βαρίδια· δίχως τή δική σου χάρη
ὁ θνητός ἕνα τέλος δέ βρίσκει. 824

ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

ΚΟΜΜΟΣ 825 – 904

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

Ὅ, ὅ, ἅ, ἅ, νά !

Κουρσάρος στεριανός ὁ θαλασσινός.
Δέ θά προκάμεις, βατευτή,
νά πιάσεις κάβο μέ τή μιά.
Βγάζω κραυγή τῆς συφορᾶς.
'Αρχή κακή πόνων κακῶν
βίας ἀνάγκη βλέπω τώρα' ὅτ κι'ὅτ !..
Φεῦγα γοργά στή σιγουριά.
Λάγνος καί βλοσυρός
κι ἀκράτηγος σέ θάλασσα καί γῆ.
Διαφέντεψέ με τῆς γῆς βασιλιά.

ΑΙΓΥΠΤΙΟΙ

Σεῖσου, σειστεῖτε
στή μαοῦνα τό πόδι σας σῦρτε'
Δέν ἀκοῦς; Δέ μ'ἀκοῦς ;
Σῦριζα τά μαλλιά, καυτά σημάδια
καί χείμαρος αἱμάτων,
πελεκημένες κεφαλές.
Σεῖσου χαμένη, στή μαοῦνα, χαμένες.

Στροφή α΄

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

Ἄμποτε στό βαθύ
τοῦ πόντου ρέμα τ'ἁρμυρό
μέ τόν ἀφέντη τό θρασύ
καί τό κατάρτι τό γερό σου νά χανόσουν.

ΑΙΓΥΠΤΙΟΙ

Ματωμένη θά σέ σύρω στή μαούνα·
κι ἄν δέ βγάλεις τό σκασμό
μέ τό ζόρι προστάζω νά μάθεις
πόση τύφλα σέ δέρνει·
Ἄϊντε μπρός,
παράτα τό βωμό κι ἀνέβα στό σκαρί,
ξεγραμμένο ξορισμένο δέ φοβᾶμαι.

'Αντιστροφή α'

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

Ἄμποτε νά μή ξαναδεῖς
τοῦ Νείλου τά προικιά, τά νερά του
πού τρέφουν αἷμα ζωντανό
καί θάλλουνε γενιές θνητῶν.

ΑΙΓΥΠΤΙΟΙ

Ἄϊντε τώρα νά πᾶς στό βαθύ
τῆς μαούνας ἀμπάρι κι ἄσε τό βωμό·
στό σκαρί θ'ἀνεβεῖς στό σκαρί,
θές δέ θές, τό ταχύ,
μέ τή βιά, κι ἄλλη βιά, κατά δῶθε,
πρίν σηκώσω παλάμη ψηλά
πρίν σᾶς βροῦνε δεινά καί χαθεῖτε

Στροφή β'

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

Ἄϊ, Ἄϊ, Ἄϊ, Ἄϊ

Ἄμποτε νά χανόσουν στ'ἁρμυρό νερό
μέ τίς παλάμες μπρούμυτα στό κύμα
περιπλανώμενος μέ σοροκάδα
κοντά στίς ἀμμουδιές
πού χάσανε τό Σαρπηδόνα.

ΚΗΡΥΞ

Γρύλιζε, σκούζε, κράξε, τούς θεούς,
τή μαούνα τῆς Αἰγύπτου δέν ξεφεύγεις·
βάλε φωνή, πικρότερη κι ἀπ'τήν κακή κατάρα.

'Αντιστροφή β'

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

"Οτ κι ὅτ

Ξεχείλισες βρωμιές
κι ἀχόρταγος κατά τή γῆ γαυγίζεις·
ὁ Μέγας Νεῖλος, πού τά πάντα βλέπει
τ'ἀνήκουστό σου,θράσος, θρασύμι,
μέ μιᾶς θά στομώσει.

ΚΗΡΥΞ

Γοργά νά μπεῖτε προστάζω στή μαούνα
τή δίπλωρη· μήν τρῶτε τήν ὥρα·
Τίποτις δέ μέ κρατᾶ τίς κοτσίδες ν'ἀρπάξω

Στροφή γ'

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

ὅτ, πατέρα, τῆς εἰκόνας σου τό θάμα
Χαμός· στό κύμα μέ σέρνει
σάν ἀράχνη μαῦ δένει τά πόδια
ὁ μαῦρος τοῦ ὀνείρου βραχνάς.
"Οτ μου, ὅτ μου,
μάνα Γῆ, μάνα Γῆ, διῶξε
τό κακό πού μέ ζώνει.
Θεέ κι'ἀφέντη, τῆς γῆς παιδί.

ΚΗΡΥΞ

Τούς ντόπιους θεούς δέ φοβᾶμαι καθόλου·
οὔτε δά μέ μεγαλῶσαν οὔτε μέ γεροκομῆσαν.

'Αντιστροφή γ'

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

Κοντανασαίνει σιμά μου τό δίποδο φίδι·
όχιά θανάτου ή άλλιώς
νά τό πῶ τέτοιο φαρμάκι ;
ὅι μου, ὅι μου,
μάνα Γῆ, μάνα Γῆ, διῶξε
τό κακό πού μέ ζώνει.
Θεέ κι άφέντη, τῆς γῆς παιδί

ΚΗΡΥΞ

"Αν μέ τό καλό δέν περάσεις στή μαούνα
τά κουράλια δέ θά κλάψουν τοῦ χιτῶνα τίς ραφές

ΧΟΡΟΣ

'Οχού, τῆς πόλης κεφαλές, τοῦ βάζουν γκέμι

ΚΗΡΥΞ

Πολλούς άφέντες, παιδιά τοῦ Αἰγύπτου, ταχιά
θά γεύεστε· κουράγιο λίγο, λυτές δέ θά 'στε.

ΧΟΡΟΣ

Χάνομαι κι άδικα πάσχω, βασιλιά.

ΚΗΡΥΞ

Θαρρῶ σᾶς ξεκολλῶ τραβώντας τά μαλλιά
πού δέν άκοῦτε τίς στριγγιές μου τόσην ὥρα.

Βα.

'Ε! σύ, τί κάνεις ; τί ἔβαλες στό νοῦ σου
καί πῶς τῶν πελασγῶν τή χώρα μαγαρίζεις ;
Μπάς καί σέ πόλη γυναικῶν θαρρεῖς πώς ἦρθες ;
Βάρβαρος εἶσαι καί στούς Ἕλληνες σήκωσες μπόϊ.
Μόλα σου τά καμώματα, μυαλό δέ βάζεις.

ΚΗΡΥΞ

Ποιό κάμωμα δέν εἶναι δίκιο τάχα ;

Βα.

Πρῶτα, ξεχνᾶς πώς εἶσαι ξένος.

ΚΗΡΥΞ

Καί γιατί ; Βρῆκα καί παίρνω τό χαμένο βιός μου.

Βα.

Τό δήλωσες σέ ντόπιο πρόξενο καί ποιόν;

ΚΗΡΥΞ

Στόν πιό μεγάλο, τόν 'Ερμῆ, πού βρίσκει τά χαμένα.

Βα.

Ὅλο γιά τούς θεούς μιλᾶς καί τούς θεούς δέ σέβεσαι.

ΚΗΡΥΞ

Σέβομαι τούς θεούς, τοῦ Νείλου, πέρα.

Βα.

Οἱ ντόπιοι τίποτε γιά σένα· καί τό λές.

ΚΗΡΥΞ

Θά τίς πάρω· ὅσο κι'ἄν μπεῖ κανείς ἀνάμεσά μας.

Βα.

Δίχως ἄργητα, θά κλάψεις κι ἄν ἀγγίξεις.

ΚΗΡΥΞ

Τ'ἄκουσα καί φιλόξενο λόγο δέν εἶπες.

Βα.

Δέ τούς φιλοξενῶ τούς ἱερόσυλους

ΚΗΡΥΞ

Αὐτά θά πάω νά πῶ στούς γυιούς τοῦ Αἰγύπτου

Βα.

Τσοπάνο δέ θά βάλω στό μαντρί μου.

ΚΗΡΥΞ

Θέλω νά μάθω ξάστερα γιά νά τά πῶ
- ὁ κήρυκας πρέπει καταλεπτῶς νά τ'ἀναφέρει -
ποιός νά πῶ καί πῶς μ'ἐμπόδισε νά φέρω πίσω
τῶν γυναικῶν τό σμάρι, τίς ξαδέρφες τους.
'Ο "Αρης δέ δικάζει μέ μαρτύρους τίς ἀμάχες
κι ὁ πόλεμος δέ λύνεται μ'ἀσήμι καί χρυσάφι·
πέφτουν πολλά κορμιά στό χῶμα πρῶτα
κι'ἄνδρες πολλοί κλωτσάνε τή ζωή τους.

Βα.

Τί νά σοῦ λέω τώρα τὄνομα ; θάρθει καιρός
καί σύ νά τό γνωρίσεις κι οἱ συντρόφοι σου.
Αὐτές, ἄν τό θελήσουνε μέ τήν καρδιά τους
κι ἄν θά τίς πείσει δίκιος λόγος, θά τίς πάρεις.
'Η πόλη τέτοια κύρωσε πάνδημη ψῆφο,
νά μήν ἐκδώσει μέ τή βιά ποτέ της τίς γυναῖκες.
Καρφώθηκε πέρα γιά πέρα τό καρφί γερά,
ταίριαξε μέσα γιά καλά καί δέ σαλεύει.
Αὐτά δέ γράφτηκαν σέ πλάκες κι οὔτε
σέ δίπλες ἑφτασφράγιστες παπύρων·
ὀρθά κοφτά τ'ἀκοῦς ἀπό λυμένη γλῶσσα,
χάσου ἀπ'τά μάτια μου γοργά καί τράβα.

ΚΗΡΥΞ

Θαρρῶ καινούργιος πόλεμος θά σηκωθεῖ.
Μακάρι νά κρατοῦν οἱ σερνικοί καί νά νικήσουν.

Βα.

Θά βρεῖτε σερνικούς σ'αὐτή τή χώρα
ποῦ Κριθαρόζουμο δέν πίνουν γιά κρασί τους.

Κι ὅλες ἐσεῖς μέ τίς καλές σας συνοδεῦτρες
ἀναθαρρεῖστε καί τραβᾶτε γιά τήν πόλη·
γερά τειχιά καί βαθόρριζοι πύργοι τή ζώνουν.

θά βρεῖτε σπίτια πολλά καί δημόσια·
τό δικό μου τό σπίτι λίγος τόπος δέν εἶναι.
θά δεῖτε σπίτια καλοκάμωτα σέ μᾶς
νά ζεῖτε μ'ἄλλους· μά πάλι γιά χατήρι σας,
σέ χωριστά μπορεῖ νά κατοικεῖτε σπίτια.
Τά βολικότερα καί τά τερπνότερα
διαλέχτε λεύτερα· ἐγώ προστάτης σας·
κάθε πολίτης δά, πού ψήφισε τό νόμο,
θέλεις κι ἄλλους μέ πιότερο κύρος ;

Χο.

Γιά τά καλά πού χάρισες,
μές τά καλά νά πλέεις, βασιλιά πελασγέ.
Στεῖλε μας πίσω πρόθυμα
τό θαρρετό Δαναό, τόν πατέρα μας,
προβλεφτή κι ὁδηγό μας .
Αὐτός θά πεῖ πού θά καθήσουμε,
ποιός τόπος μᾶς ταιριάζει.
Καθένας στέκει στό φτερό πικρόλογα
στόν ξένο νά πετάξει· θεός νά δώσει τό καλύτερο.

Γιά τό καλό μας ὄνομα καί τήν καταλαλιά
νά μή ξεσύρουμε τῶν ντόπιων,
ἐμπᾶτε στή σειρά, καλές μας συνοδεῦτρες,
ὅπως σᾶς κλήρωσε προικιό τῆς καθεμιᾶς
τήν καθεμιά, ὁ Δαναός πατέρας.

Δα.

Παιδιά μου, προσευχές στούς 'Αργεῖτες νά κάνετε,
σά σέ θεούς θυσίες καί προσφορές σπονδῶν,
γιατί σωτῆρες ἀταλάντευτοι σταθῆκαν.
"Ακουσαν τά πικρά καμώματα πού κάναν
σ'ἀνθρώπους συγγενεῖς οἱ ξάδερφοί σας.
Μοῦ ὅρισαν συνοδούς καί δορυφόρους,

τιμητική φρουρά μου, μή κι'ἀνέλπιστα
κρυφά μέ φάει κοντάρι φονικό
κι ἡ χώρα φορτωθεῖ αἰώνιο βάρος.

- - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

'Η τύχη μας καλή· κι ἀπό τά βάθη τῆς καρδιᾶς
νά τούς χρωστᾶτε χάρη κι ἀπό μένα πιότερη.
Καί τώρα, τοῦτα γράφετε κοντά σ'ἄλλες πολλές
ποὔχετε γράψει συνετές ὁρμήνεις τοῦ πατέρα :
ὁ ξένος κι ἄγνωστος θέλει καιρό γιά νά κριθεῖ.

Καθένας τόν ξενόφερτο μέ πρόχειρες κακογλωσσιές
στολίζει καί πετᾶ τό βρωμερό του λόγο.
Μή · μέ ντροπιάσετε, σᾶς ἱκετεύω·
Εἶστε στήν ὥρα πού γυρνοῦν καί σᾶς κοιτοῦν οἱ ἄνδρες
καί δύσκολα φυλᾶς τό γινωμένο φροῦτο.
Δέ θά τό λιμπιστοῦν θεριά κι'ἀνθρῶποι,
πετούμενα καί σερπετά τῆς γῆς ;
'Η Κύπρη διαλαλάει τούς ζουμερούς καρπούς,
τόν ἔρωτα καλῶντας νά τρυγήσει.

Στίς τρυφερές παρθένες καί τίς ἔμορφες
περνᾶ καθένας καί πετᾶ τή λιγωμένη σαΐττιά
τῶν ὀμματιῶν του, ποθοπλάνταχος.
Τέτοια μήν πάθουμε - μιά πού γιά τέτοια
πονέσαμε πολύ κι'ὀργώσαμε πόντο πολύ
μέ τό σκαρί μας· ἡ ντροπή μας, ἐχθροῦ χαρά.
Σπίτια διπλά μᾶς δίνουνε κι ὁ Πελασγός
κι ἡ πόλη δίχως πληρωμή νά κατοικοῦμε.

Μήν ἔχετε ἔγνοια. Μόνο φυλᾶχτε στήν καρδιά
τίς πατρικές παραγγελιές καί μήν ξεχνᾶτε
πώς ἡ τιμή πιότερο στή ζωή βαραίνει.

ΧΟΡΟΣ

Τἄλλα στῶν θεῶν τ'ἀκουμπᾶμε τά χέρια·
κι'ὅσο γιά τόν ἀνθό τῆς νιότης μου, θάρρος, πατέρα.
Ἄν οἱ θεοί δέν ἔχουνε βουλές καινούργιες,
δέν ξεστρατίζει ὁ λογισμός ἀπ'τά παλιά μου χνάρια.

Ε Ξ Ο Δ Ο Σ

1018 - 1073

ΧΟΡΟΙ ΔΑΝΑΪΔΩΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΑΙΝΩΝ

Στροφή α'

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

Ἐλᾶτε, μέ ὕμνους λαμπρούς
τούς μακάριους, πολιούχους θεούς,
τούς ἀφέντες τῆς πόλης ὑμνεῖτε
καί τῆς παλιᾶς τοῦ Ἐράσινου ὄχθης τούς γείτονες.
Πιάστε καί σεῖς τό τραγούδι κατόπι, κοπέλλες.
Αἰνεῖτε τήν πόλη τοῦ Ἄργους μονάχα·
φτάνει πιά ὁ ψαλμός καί τό σέβας
γιά τίς ἐκβολές τοῦ Νείλου.

Ἀντιστροφή α'

Τώρα ποτάμια γόνιμα
πού χύνουν νερά θαλερά μές τή χώρα
μέ ροές λιπαρές
μαλακώνουν τῆς γῆς τά χωράφια.

Ἡ παρθένος ἡ Ἄρτεμη μέ ματιές οἰκτιρμοῦ
τό κοπάδι νά σκέπει κι Ἀφροδίτης ποτέ
ὁ ζυγός παντρειᾶς μή μᾶς λάχει.

Δώρημα τέτοιο, κατάρα

Στροφή β΄

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑΙ

Δέν ξεχνά νά λαμπρύνει ὁ ψαλμός καί τήν Κύπρη
πού τῆς Ἥρας ἰσόμοιρη στέκει στό Δία πλάϊ.
Ἀνεμόμυαλη θεά κι' εὐλογητός
ὁ κόσμος τῶν μυστηρίων της.

Κοντά - κοντά στή φίλη μάνα κάθονται
ὁ πόθος κι ἡ πειθώ θελκτική
πού δέ μπορεῖ ποτέ κανείς νά τῆς ἀρνιέται.
Στήν Ἁρμονία δόθηκε κλῆρος τῆς Ἀφροδίτης
καί στά ψιθυριστά κατώφλια τῶν Ἐρώτων.

Ἀντιστροφή β΄

Γιά τούς φυγάδες μαντεύω καί τρέμω πάθη δεινά
μέ κόντρα τόν καιρό καί πολέμους αἱμάτων·
ποιό καλό ἀεράκι νά 'σπρωξε κείνους
καί κάναν ταξίδι ταχύ τό κυνῆγι ;
Τό γραμμένο τῆς Μοίρας, θά γίνει.

Ἀπαράβατο μένει τοῦ μεγάλου Θεοῦ
τό ἀπέραντο θέλημα
κι ἴσως νά μέλλεται γάμος γιά σένα,
ὅπως πολλῶν παλαιῶν γυναικῶν.

Στροφή γ΄

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

Ὁ μέγας Δίας νά ξορκίσει γάμο
μέ τό γένος τοῦ Αἰγύπτου.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑΙ

Ἔτσι τοῦτο θά 'ταν τό καλύτερο·
Γελιέσαι μέ τ' ἀγέλαστα.

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

Τό μέλλον δέν ξέρει τί φέρνει.

'Αντιστροφή γ'

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑΙ

Πῶς μπορῶ νά κοιτάξω
τοῦ θεοῦ τή βουλή πού ἄβυσσος μοιάζει ;

ΔΑΝΑΪΔΕΣ

Τά λόγια σου μέτρα κι εὐχή σου·
ποιό μέτρο δασκαλεύεις ;

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑΙ

Μέ τό θεό μή τά βάζεις.

Στροφή δ'

ΧΟΡΟΣ

'Ο ἀφέντης θεός νά μέ σώσει
ἀπό γάμο πικρόνε κι ἀπάνθρωπο,
ὅπως ἔλυσε τῆς 'Ιῶς τά δεινά
ἀγγίζοντας θωπευτικά
τό σῶμα της μέ τό δεξί
θαυματουργό του χέρι.

'Αντιστροφή δ'

Στίς γυναῖκες νά μοιράσει τό θρόνο
καί δέχομαι νά πῶ διπλό καλό
τό καλύτερο μισό τῆς δυστυχίας

Μά πάλι τό δίκιο στό δίκιο πηγαίνει,
καί, κοντά στίς εὐχές μου, ὁ θεός
λυτρώσεως δρόμους ἀνοίγει.

- ΤΕΛΟΣ -

τελευταία γραφή :
Φεβρουάριος 1977